

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
РАДІОЛОГІЯ**

Спеціальність: **ПІ «Стоматологія»**
Освітньо-професійна програма: **Стоматологія**
Код компонента в освітній програмі: **ВК 39**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **3**
Семестр(и): **V (осінній) або VI (весняний)**
Тип освітнього компонента: **вибірковий**
Навчальний рік: **2025-2026**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: **попередні ОК**

Кафедра/підрозділ: **кафедра радіології та радіаційної медицини**, вул. Григорія Сковороди, 82, приміщення 320

Керівник освітнього компонента: **проф. Старенький Віктор Петрович**,
email: vp.starenkyi@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knmu.edu.ua/?redirect=035>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Радіологія відноситься до однієї з провідних ланок у системі спеціалізованої медичної допомоги, відіграє важливу роль на межі компетенцій різних клінічних служб. Предметом вивчення освітнього компоненту є— теорія і практика використання джерел іонізуючих випромінювань для діагностики і лікування захворювань, а також біологічна дія іонізуючих випромінювань.

МЕТА КУРСУ: студенти навчатимуться аналізувати роль лікаря-стоматолога у підготовці та догляді за пацієнтами, що виконують діагностичні та лікувальні радіологічні процедури.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Визначати можливості та обирати методи допомоги хворим радіологічних відділень із супутньою стоматологічною патологією.
- Обирати оптимальні методи радіаційної безпеки під час радіологічних процедур.
- Обирати та обґрунтовувати ти чи інші радіологічні методи дослідження в стоматологічній практиці.
- Обирати та обґрунтовувати ти чи інші радіологічні методи лікування в стоматологічній патології.
- Аналіз та інтерпретація радіологічних зображень патології зубів та щелеп.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем практичних занять (30 год.):**

1. Введення в радіологію. Історія радіології. Огляд основних принципів радіології. Роль радіології в сучасній медицині. Види радіологічних досліджень. Види променевої терапії. Види радіонуклідної терапії.
2. Радіоактивність і доза. Види іонізуючого випромінювання. Біологічна дія іонізуючого випромінювання. Дозиметрія іонізуючого випромінювання: одиниці й методи визначення радіоактивності та дози опромінення.
3. Радіаційна безпека та захист. Принципи радіаційної безпеки. Заходи захисту персоналу та пацієнтів у радіологічних відділеннях. Законодавчі аспекти радіаційної безпеки. Дії усіх ланок медичного персоналу під час аварій на АЕС та/або під час застосування агресором ядерної зброї.

4. Підготовка пацієнтів до радіологічних процедур в стоматології. Радіологічні методи дослідження лицьового скелету. Нормальна радіологічна анатомія зубо-щелепної системи. Вікові особливості в стоматологічній практиці.
5. Радіологічні ознаки травматичних, вогнепальних пошкоджень зубів та щелеп. Інтерпретація радіологічних ознак та використання радіологічних знахідок.
6. Парадонтоз, періодонтити, карієс. Результати лікування в радіологічному зображенні.
7. Запальні захворювання щелеп, скронево-нижньощелепних суглобів та слинних залоз. Одонтогенний гайморит, кісти, пухлини, остеодистрофії щелеп.
8. Залік

Перелік тем самостійної роботи студента (60 год.)

1. Види і властивості іонізуючих випромінень (ІВ). Основи біологічної дії ІВ. Детерміновані і стохастичні ефекти ІВ. Організація потоків речовини й енергії в клітині
2. Фізико-технічні основи проєкційної радіології. Природна контрастність тканин. Штучне контрастування.
3. Методика проведення радіодіагностичних та радіотерапевтичних маніпуляцій в стоматологічній практиці.
4. Вікові особливості пацієнтів в ракурсі радіологічних зображень в стоматології.
5. Основи, методика та технологія проведення рентгенологічних та ультразвукових досліджень в стоматології.
6. Основи, методика та технологія проведення КТ, МРТ та радіонуклідних досліджень в стоматології.
7. Запальні захворювання щелепно-лицьової ділянки: періостит, остеомієліт щелеп, захворювання скронево-нижньощелепного суглоба, захворювання слинних залоз, специфічні запальні процеси в радіологічному зображенні.
8. Використання радіодіагностики при травмах щелепно-лицьової ділянки: пошкодження м'яких тканин(рани,опіки), зубів, щелеп, лицевих кісток, СНЩС.
9. Радіологічні ознаки пухлин та пухлиноподібних утворів щелепно-лицьової ділянки: доброякісні пухлини та пухлиноподібні новоутворення м'яких тканин та кісток обличчя, злоякісні пухлини м'яких тканин та кісток обличчя
10. Радіологічна діагностика вроджених вад розвитку обличчя: незрощення верхньої губи, альвеолярного відростка, твердого та м'якого піднебіння (ізолювані та наскрізні), аномалії прикріплення м'яких тканин порожнини рота (вуздечок губ, язика,)
11. Радіологічна діагностика пухлини та пухлиноподібних утворень СОПР, слинних залоз, м'яких тканин щелепно-лицьової локалізації та шиї, кісток лицевого скелету
12. Медична документація в радіодіагностичних відділеннях стоматологічних клінік.
13. Особливості поведінки медичного персоналу з пацієнтами під час радіотерапевтичних процедур в стоматології.
14. Основні завдання усіх ланок медичного персоналу під час проведення КТ, МРТ та УЗД.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою домовленістю з викладачем групи (необхідно зв'язатися з викладачем через корпоративну пошту).

Методи навчання: лекція, виконання вправ та практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів, презентація, навчальна дискусія.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до іспиту є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за іспит становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ + іспит$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізненні більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Радіологія: підручник / С.Ю. Кравчук: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина»:2019, -296с.

2. Протоколи рентгенологічних досліджень (зразки)/М.І. Прокопчук: ГАЛИЧ-ПРЕС, 2021, - 397 с.
3. Рентгенологічні укладки. Атлас/"Трек ЛТД":М.І. Прокопчук, 2021, -245 с.
4. Методи променевої діагностики : навч. посіб. для студ. / уклад. Н. В. Туманська, О. Г. Нордіо, Т. М. Кічангіна. – Запоріжжя : [ЗДМУ], 2018. – 143 с.
5. Променева діагностика: [В 4 т.] / За ред. Г.Ю. Коваль.— Т.2. К.: Медицина України, 2020.- 768 с.
6. Радіологія. Променева терапія. Променева діагностика · Автор: Ковальський О. В.: Нова книга, Україна, 2017.- 512с

Зав. кафедри радіології та радіаційної медицини

Віктор СТАРЕНЬКИЙ